

Výpověď z pracovního poměru

Právní účinky výpovědi z pracovního poměru nenastávají tím, že zaměstnavatel písemně vyhotoví výpověď z pracovního poměru, ale až okamžikem, kterým byla tato výpověď zaměstnanci způsobem uvedeným v ustanovení § 266a zák. práce doručena, popřípadě okamžikem, kterým se podle tohoto ustanovení považuje za doručenu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 692/2003, ze dne 20.8.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce P. K., zastoupeného advokátem, proti žalované Z. š. M., příspěvkové organizaci, zastoupené advokátem, o neplatnost výpovědi, vedené u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 12 C 1044/98, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. října 2002 č.j. 11 Co 306/2002-266, tak, že rozsudek krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení. Nejvyšší soud České republiky rovněž nařídil, aby v dalším řízení u Krajského soudu v Ústí nad Labem věc projednal a rozhodl senát, jehož členy nebudou soudci JUDr. J. N., JUDr. Z. H. a Mgr. V. P.

Z odůvodnění :

Dopisem ze dne 25.8.1992 žalovaná (její právní předchůdce Školský úřad v L.) sdělila žalobci, že mu dává podle ustanovení § 46 odst.1 písm.c) zákoníku práce výpověď z pracovního poměru. Důvod výpovědi spatřovala v tom, že žalobce "se vzhledem k rozhodnutí organizace o organizačních změnách v personálním obsazení ZŠ M. a snížení stavu pracovníků za účelem zvýšení efektivity práce stal nadbytečným, přičemž organizace ho nemá možnost dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce ani v místě jeho bydliště, a dále i vzhledem k tomu, že není ochoten přejít na místo učitele 2. ZŠ v P., které mu bylo opakovaně nabízeno".

Žalobce se domáhal určení, že uvedená výpověď z pracovního poměru je neplatná. Uvedl, že u žalované pracoval jako zástupce ředitele Základní školy v M. Poté, co byl z této funkce ke dni 30.6.1992 odvolán, mu bylo nabídnuto místo učitele na Základní škole v P.; protože žalobce toto místo odmítl, byla mu dána výpověď z pracovního poměru. Žalobce považuje výpověď za neplatný právní úkon, neboť Školský úřad v L. "po jeho odvolání vytvořil záměrně stav, jako by pro něj neměl práci odpovídající jeho kvalifikaci", ačkoliv v době jeho odvolání z funkce byla na Základní škole v M. volná nejméně dvě učitelská místa a nic nebránilo tomu, aby vykonával práci učitele na dosavadní škole.

Okresní soud v Lounech rozsudkem ze dne 22.3.1994 č.j. 9 C 984/92-40 žalobě vyhověl a žalované (jejímu právnímu předchůdci) uložil, aby žalobci zaplatila na náhradě nákladů řízení částku 3.110,- Kč a aby zaplatila "státu - České republice - Okresnímu soudu v Lounech" náklady řízení ve výši 168,- Kč. Vycházel ze zjištění, že žalobce vykonával funkci zástupce ředitele Základní školy v M. Poté, co byl z této funkce ke dni 30.6.1992 odvolán a co odmítl nabídnuté jiné zaměstnání na 2. Základní škole v P., mu zaměstnavatel dal výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 46 odst.1 písm.c) zákoníku práce. Výpovědní důvod uvedený v dopise ze dne 25.8.1992 není podle názoru soudu prvního stupně dán, neboť bylo prokázáno, že na Základní škole v M. nedošlo ke snížení stavu pracovníků (na školu byli naopak přijati tři noví učitelé). Žalobce se nemohl stát nadbytečným ani s ohledem na svou aprobaci, neboť podle vyhlášky č. [59/1985](#) Sb. je požadovaným vzděláním pro učitele všeobecně vzdělávacích předmětů vysokoškolské vzdělání, studijní obor učitelství všeobecně

vzdělávacích předmětů, a nikoliv jednotlivá aprobace. Soud prvního stupně z provedených důkazů dovodil, že žalobce po odvolání z funkce zástupce ředitele školy mohl vyučovat předměty, které bylo třeba na Základní škole v M. obsadit; se žalobcem však již při "rozdělování úvazků" v červnu 1992 nebylo počítáno, na volná učitelská místa byli přijati noví zaměstnanci a nabídka jiného místa na Základní škole v M. v "přípravném týdnu" (pokud k ní skutečně došlo) byla "pouze formální". Protože zaměstnavatel měl možnost žalobce dále zaměstnávat v místě sjednaném pro výkon práce (na Základní škole v M.), je výpověď z pracovního poměru daná žalobci podle ustanovení § 46 odst.1 písm.c) zákoníku práce neplatná.

K odvolání žalované (jejího právního předchůdce) Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 23.12.1994 č.j. 9 Co 328/94-62 změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl; současně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů a že žalobce je povinen zaplatit "státu - Okresnímu soudu v Lounech" soudní poplatek z odvolání 500,- Kč. Dospěl k závěru, že projednávanou věc je třeba posoudit podle ustanovení § 65 odst.2 zákoníku práce ve znění po novele provedené zákonem č. [231/1992](#) Sb., které počítá s "domněnkou nadbytečnosti pracovníka odvolaného z funkce podle § 46 odst.1 písm.c) zák. práce za podmínky, že s ním organizace nedohodla jeho další pracovní zařazení v organizaci na jinou práci odpovídající jeho kvalifikaci a popřípadě na jinou pro něho vhodnou práci, protože takovou práci nemá, nebo ji pracovník odmítl". Podle názoru odvolacího soudu je možné "jen v rámci ust. § 65 odst.2 zák. práce se zabývat splněním podmínek k výpovědi pracovníka, jehož pracovní poměr byl založen jmenováním nebo volbou a který byl posléze odvolán, čímž je nahrazen požadavek existence obecných podmínek výpovědi podle § 46 odst.2 zák. práce, když jsou dány podmínkou nabídky dalšího pracovního zařazení pracovníka odvolaného z funkce v organizaci na jinou práci odpovídající kvalifikaci pracovníka nebo neexistencí takového místa v organizaci a odmítnutím kvalifikované nebo vhodné práce pracovníkem". Protože výpověď z pracovního poměru splňuje "formální náležitosti týkající se její formy a doručení" a protože žalobce odmítl nabídnuté zařazení na jinou práci odpovídající jeho kvalifikaci, přičemž tato práce nebyla pro žalobce z jiných důvodů nevhodná, je výpověď z pracovního poměru platným právním úkonem.

K dovolání žalobce Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 18.12.1995 č.j. 6 Cdo 85/95-78 rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že odvolací soud vycházel z nesprávného právního názoru. Předpokladem platnosti výpovědi z pracovního poměru pro nadbytečnost nastalou ve smyslu ustanovení § 65 odst.2 zákoníku práce totiž není jen splnění podmínek uvedených v tomto ustanovení (v jeho větě druhé a části věty třetí před středníkem), ale rovněž splnění povinností zaměstnavatele vyplývajících z ustanovení § 46 odst.2 zákoníku práce. Výpověď z pracovního poměru daná žalobci dopisem ze dne 25.8.1992 může být platná jen tehdy, jestliže zaměstnavatel neměl možnost žalobce dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce (tj. v M.), ani v místě jeho bydliště (tj. v Ž.), a to ani po předchozí průpravě, nebo jestliže žalobce nebyl ochoten přejít na jinou pro něho vhodnou práci, kterou mu zaměstnavatel nabídl v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce, nebo v jeho bydlišti, nebo podrobit se předchozí průpravě pro tuto jinou práci.

Krajský soud v Ústí nad Labem poté rozsudkem ze dne 27.8.1996 č.j. 11 Co 41/96-114 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci "na účet jeho právního zástupce" na náhradě nákladů odvolacího řízení 3.185,- Kč a že žalovaná "se přiznává právo dovolání". Vycházel ze zjištění, že v době od 30.6.1992 (k tomuto dni byl žalobce odvolán z funkce zástupce ředitele) byla na Základní škole v M. volná nejméně dvě učitelská místa, která žalobce mohl zastávat, avšak "žádná konkrétní nabídka mu v tomto směru nebyla učiněna". V době výpovědi (ke dni 25.8.1992) zaměstnavatel "žádnou práci tohoto druhu neměl"; došlo k tomu proto, že v době od 20.8. do 25.8.1992 přijal na práci, kterou mohl žalobce vykonávat, nové zaměstnance. Odvolací soud ze smyslu a účelu ustanovení § 65 odst.2 a § 46 odst.2 zákoníku práce dovodil, že "odvolání z funkce

v návaznosti na splnění podmínek pro skončení pracovního poměru z hlediska podmínek vymezených citovanými ustanoveními tvoří jeden celek". Nabídka jiné práce uvedená v ustanovení § 65 odst.2 zákoníku práce při odvolání a při uvažovaném skončení pracovního poměru podle ustanovení § 46 odst.2 zákoníku práce by měla být řešena zároveň (ve stejné časové souvislosti). Z hlediska podmínky uvedené v ustanovení § 46 odst.2 zákoníku práce je podle názoru odvolacího soudu rozhodné, zda v období od odvolání zaměstnance do podání výpovědi měl zaměstnavatel možnost "poskytnout mu práci uvedenou v § 46 odst.2 zák. práce". Protože zaměstnavatel měl možnost po odvolání žalobce z funkce zástupce ředitele až do přijetí nových zaměstnanců nabídnout mu jinou pro něho vhodnou práci, je výpověď z pracovního poměru neplatným právním úkonem. Rozhodnutí o přípustnosti dovolání zdůvodnil tím, že "při výkladu ustanovení § 65 odst.2 v návaznosti na ust. 46 odst.2 zák. práce jde o řešení otázky zásadního významu".

K dovolání žalované Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 18.12.1997 č.j. 2 Cdon 829/97-130 rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že z hlediska podmínky uvedené v ustanovení § 46 odst.2 zákoníku práce není - jak se domníval odvolací soud - rozhodné, zda právní předchůdce žalované měl možnost žalobci "poskytnout práci uvedenou v § 46 odst.2 zák. práce" v období od jeho odvolání z funkce zástupce ředitele Základní školy v M. do podání výpovědi, neboť právní účinky výpovědi z pracovního poměru nastávají ke dni, v němž byla zaměstnanci ve smyslu ustanovení § 266a zákoníku práce doručena výpověď z pracovního poměru, případně v němž se považuje podle tohoto ustanovení za doručenou. K tomuto okamžiku proto musí být také zjišťováno, zda právní předchůdce žalované při podání výpovědi z pracovního poměru dané žalobci dopisem ze dne 25.8.1992 dodržel postup podle ustanovení § 46 odst. 2 zákoníku práce.

V dalším řízení Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 2.6.1998 č.j. 11 Co 39/98-171 rozsudek Okresního soudu v Lounech ze dne 22.3.1994 č.j. 9 C 984/92-40 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dovodil, že dokazování ve věci je třeba vzhledem k právnímu názoru zaujatému v rozsudku ze dne 18.12.1997 č.j. 2 Cdon 829/97-130 doplnit a že je "z důvodu procesní ekonomiky žádoucí, aby doplnění řízení v naznačeném směru provedl soud prvního stupně", a uložil soudu prvního stupně, aby "s ohledem na stanovisko Nejvyššího soudu, kterým je vázán", ve věci znovu rozhodl.

Okresní soud v Lounech rozsudkem ze dne 22.3.2002 č.j. 12 C 1044/98-248 žalobě vyhověl a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 12.360,- Kč a že žalovaná je povinna zaplatit "státu České republice - Okresnímu soudu v Lounech" na náhradě nákladů řízení 168,- Kč. Po doplnění dokazování dospěl soud prvního stupně k závěru, že žalovaná (její právní předchůdce) svoji nabídkovou povinnost podle ustanovení § 46 odst. 2 zákoníku práce vůči žalobci nesplnila. Bylo totiž zjištěno, že na Základní školu v M. byla podle pracovní smlouvy ze dne 24.8.1992 přijata ode dne 26.8.1992 jako učitelka ing. J. Č. s obdobnou aprobační jakou měl žalobce, že na tuto školu byla na základě rozhodnutí Školského úřadu v L. ze dne 10.7.1992 přeložena s účinností od 24.8.1992 A. F. a že podle pracovní smlouvy ze dne 20.8.1992 byl na tuto školu přijat ode dne 26.8.1992 jako učitel pro výuku anglického jazyka J. V. Na 2. Základní škole v Ž. byli v rozhodné době zaměstnání tři důchodci (jeden se shodnou aprobační jako žalobce) a na 1. Základní škole v Ž. dvě důchodkyně. Na 3. Základní školu v Ž. byla od 1.9.1992 přeložena M. K. z práce vychovatelky školní družiny na místo učitelky 1. stupně, od 9.9.1992 byla na tuto školu přijata jako učitelka L. K. na zástup po dobu pracovní neschopnosti a ze stejného důvodu byly přijaty od 1.9.1992 K. C. a P. P. Dne 26.8.1992 byly uzavřeny pracovní smlouvy na místo učitelek na 1. Základní škole v Ž. s V. Z. a H. J., podle kterých byl sjednán pracovní poměr na dobu určitou od 26.8.1992 do 30.6.1993. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaná (její právní předchůdce) měla možnost nabídnout žalobci místo učitele "na nejméně dvou základních školách v Ž.", když všechna volná místa učitelů na Základní škole v M. byla "účelově" obsazena na základě "nových" pracovních smluv ze dne

24.8.1992, 10.7.1992 a 20.8.1992. Ke dni doručení výpovědi žalobci (tj. ke dni 26.8.1992) byly uzavřeny nové pracovní smlouvy s učiteli "na školských zařízeních v působnosti tehdejšího školského úřadu", a to na 1. Základní škole v Ž. s V. Z. a H. J., s nimiž byla dne 26.8.1992 uzavřena pracovní smlouva na pracovní poměr na dobu určitou do 30.6.1993, a na 3. Základní škole v Ž., na níž byla ke dni 1.9.1992 "ze školní družiny převedena" M. K.; je tedy nepochybné, že ke dni 26.8.1992 měl právní předchůdce žalované možnost nabídnout žalobci místo učitele v jeho bydlišti v Ž., což "prokazatelně" neučinil. Výpověď z pracovního poměru ze dne 25.8.1992 je proto neplatným právním úkonem.

K odvolání žalované Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 31.10.2002 č.j. 11 Co 306/2002-266 rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci "na účet zástupce žalobce" na náhradě nákladů odvolacího řízení 2.575,- Kč. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně a s jeho právním názorem, že žalovaná (její právní předchůdce) měla možnost splnit vůči žalobci nabídkovou povinnost podle ustanovení § 46 odst. 2 zákoníku práce, což však neučinila. Názor žalované, že pro splnění nabídkové povinnosti podle ustanovení § 46 odst. 2 zákoníku práce byl rozhodný toliko den, kdy byla výpověď žalobci doručena, považuje odvolací soud za "velmi restriktivní a zjevně nesprávný". Podle odvolacího soudu "nebylo rozhodné zkoumat, zda v den doručení výpovědi existovalo volné pracovní místo, které mohl žalobce vykonávat a které tedy mohlo být žalobci nabídnuto". "Z logiky věci" naopak vyplývá, že "bylo nutno zjišťovat, jaký byl stav v tomto ohledu ke dni podání výpovědi", tj. ke dni 25.8.1992, neboť "pouze k tomuto datu mohl právní předchůdce žalované realizovat nabídkovou povinnost". Po doručení výpovědi žalobci "nepřicházela již realizace nabídkové povinnosti v úvahu". Soud prvního stupně správně proto zjišťoval možnost splnění této nabídkové povinnosti ke dni předcházejícímu doručení výpovědi žalobci a, byl-li bezprostředně přede dnem 26.8.1992 přijat na místo, které mohl žalobce vykonávat, jiný pracovník, je z toho zřejmé, že ke dni doručení výpovědi žalobci mohla být nabídková povinnost vůči žalobci realizována.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání. Namítá, že odvolací soud obchází závazný právní názor Nejvyššího soudu ČR, podle kterého "právní účinky výpovědi z pracovního poměru nastávají okamžikem, kdy byla výpověď doručena druhému účastníku", a podle kterého "k tomuto okamžiku mělo být též zjišťováno, zda právní předchůdce žalované při podání výpovědi z pracovního poměru dodržel postup podle ust. § 46 odst. 2 zák. práce". Odvolací soud "se snaží" dovodit rozdílnost pojmů "den podání výpovědi" a "den doručení výpovědi" a právní účinky přiznává již samotnému okamžiku vyhotovení listiny obsahující výpověď z pracovního poměru. S takovým názorem žalovaná nesouhlasí a považuje z hlediska splnění "nabídkové povinnosti" za významné jedině to, zda zaměstnavatel disponuje volnými pracovními místy v okamžiku, kdy je zaměstnanci dáována výpověď, tj. kdy byla výpověď zaměstnanci doručena, popřípadě se považuje za doručenu. Protože z provedených důkazů v žádném případě nevyplývá, že by k okamžiku doručení výpovědi žalobci (ke dni 26.8.1992) právní předchůdce žalované disponoval volnými pracovními místy (místa učitelů na Základní škole v M. a na 1. Základní škole v Ž. byla obsazena a o existenci volného pracovního místa k 26.8.1992 na 3. Základní škole v Ž. nebyl proveden žádný důkaz), navrhuje žalovaná, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalobce navrhl, aby dovolací soud dovolání žalované zamítl. Uvedl, že výpověď z pracovního poměru ze dne 25.8.1992 byla žalobci doručena dne 26.8.1992 a že "k tomuto dni" právní předchůdce žalované prokazatelně disponoval s volnými pracovními místy, které by žalobce mohl zastávat, však zcela záměrně mu nebyla nabídnuta. Odvolací soud správně dovodil, že ve věci bylo třeba zjišťovat, jaký byl stav v tomto ohledu ke dni podání výpovědi, tj. ke dni 25.8.1992. I kdyby byl správný "velmi restriktivní výklad" rozhodného dne pro posuzování splnění nabídkové povinnosti, tj. že by byl v projednávané věci považován za rozhodný den 26.8.1992, je z výsledků dokazování nepochybné, že právní předchůdce žalované měl k dispozici volná pracovní místa jak ke dni 25.8.1992, tak i ke dni

26.8.1992.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o.s.ř.).

Podmínky přípustnosti dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jsou obsaženy v ustanovení § 237 o.s.ř.

Dovolání je přípustné proti rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé [§ 237 odst.1 písm.a) o.s.ř.] nebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil [§ 237 odst.1 písm.b) o.s.ř.], anebo jímž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle ustanovení § 237 odst.1 písm.b) o.s.ř. a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam [§ 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.]; to neplatí ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 20.000,- Kč a v obchodních věcech 50.000,- Kč, přičemž se nepřihlíží k příslušenství pohledávky [§ 237 odst.2 písm.a) o.s.ř.], a ve věcech upravených zákonem o rodině, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovské zodpovědnosti nebo pozastavení jejího výkonu, o určení (popření) rodičovství nebo o nezrušitelné osvojení [§ 237 odst.2 písm.b) o.s.ř.].

Žalovaná dovoláním napadá rozsudek odvolacího soudu, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé. Podle ustanovení § 237 odst.1 písm.b) o.s.ř. dovolání není přípustné, a to již proto, že soud prvního stupně rozhodl ve věci rozsudkem ze dne 22.3.2002 č.j. 12 C 1044/98-248 stejně jako ve svém dřívějším rozsudku ze dne 22.3.1994 č.j. 9 C 984/92-40, který byl odvolacím soudem (jeho usnesením ze dne 2.6.1998 č.j. 11 Co 39/98-171) zrušen. Dovolání žalované proti rozsudku odvolacího soudu tedy může být přípustné jen při splnění předpokladů uvedených v ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.

Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam ve smyslu ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř. zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem [§ 237 odst.3 o.s.ř.].

Dovolací soud je při přezkoumání rozhodnutí odvolacího soudu zásadně vázán uplatněnými dovolacími důvody (srov. § 242 odst.3 o.s.ř.); vyplývá z toho mimo jiné, že při zkoumání, zda napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve smyslu ustanovení § 237 odst.3 o.s.ř. ve věci samé po právní stránce zásadní právní význam, může posuzovat jen takové právní otázky, které dovolatel v dovolání označil.

Přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř. není založena již tím, že dovolatel tvrdí, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Přípustnost dovolání nastává tehdy, jestliže dovolací soud za použití hledisek, příkladmo uvedených v ustanovení § 237 odst.3 o.s.ř., dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam skutečně má.

V projednávané věci odvolací soud mimo jiné řešil právní otázku, jaký stav (ke kterému okamžiku) je rozhodný pro zjištění, zda zaměstnavatel splnil - jako předpoklad pro podání platné výpovědi z

pracovního poměru - své povinnosti vyplývající z ustanovení § 46 odst.2 zákoníku práce. Uvedenou právní otázku odvolací soud vyřešil jinak, než je posuzována podle ustálené judikatury soudů. Vzhledem k tomu, že její posouzení bylo pro rozhodnutí projednávané věci významné (určující), představuje napadený rozsudek odvolacího soudu rozhodnutí, které má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolací soud proto dospěl k závěru, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu je přípustné podle ustanovení § 237 odst.1 písm.c) o.s.ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o.s.ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.), Nejvyšší soud ČR dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba posuzovat i v současné době - vzhledem k tomu, že předmětem řízení je výpověď z pracovního poměru daná dopisem ze dne 25.8.1992 - podle zákoníku práce a předpisů jej provádějících ve znění účinném do 1.1.1993, tj. do dne, kdy nabyly účinnosti čl. I bod 18 zákona č. [231/1992](#) Sb., kterým se mění a doplňuje zákoník práce a zákon o zaměstnanosti, a zákony č. [264/1992](#) Sb., kterým se mění a doplňuje občanský zákoník, zrušuje zákon o státním notářství a o řízení před státním notářstvím (notářský řád) a mění a doplňují některé další zákony, č. [590/1992](#) Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. [582/1991](#) Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a některé další zákony, a č. [37/1993](#) Sb., o změnách v nemocenském a sociálním zabezpečení a některých pracovněprávních předpisů (dále jen "zák. práce").

Z hlediska skutkového stavu bylo v posuzovaném případě zjištěno (správnost skutkových zjištění přezkumu dovolacího soudu nepodléhá - srov. § 241a odst.2 a § 242 odst.3 o.s.ř.), že dopisem právní předchůdce žalované (Školského úřadu v L.) ze dne 30.6.1992, doručeným žalobci dne 2.7.1992, byl žalobce odvolán z funkce zástupce ředitele Základní školy v M. Právní předchůdce žalované žalobci nabídl jiné zaměstnání na 2. Základní škole v P. Poté, co žalobce tuto nabídku odmítl, dostal dopisem ze dne 25.8.1992, který mu byl doručen den 26.8.1992, výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 46 odst.1 písm.c) zák. práce. Právní předchůdce žalované (Školský úřad v L.) žalobci před podáním výpovědi nenabídl, aby přešel na jinou pro něho vhodnou práci; podle svého tvrzení nenabídl žalobci jinou práci proto, že ho neměl možnost dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce (tj. v M.), ani v místě jeho bydliště (tj. v Ž.), a to ani po předchozí průpravě.

V prvním rozhodnutí dovolacího soudu vydaným v této věci (v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 18.12.1995 č.j. 6 Cdo 85/95-78) byl učiněn závěr, že předpokladem platnosti výpovědi ze dne 25.8.1992 je nejen fikce nadbytečnosti žalobce (tj. splnění podmínek uvedených v ustanovení § 65 odst.2 větě druhé a části věty třetí před středníkem zák. práce), neboť výpověď z pracovního poměru mohla být platná jen tehdy, splnil-li právní předchůdce žalované také povinnosti zaměstnavatele vyplývající z ustanovení § 46 odst. 2 zák. práce, tedy neměl-li možnost žalobce dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce, ani v místě jeho bydliště, a to ani po předchozí průpravě, nebo nebyl-li žalobce ochoten přejít na jinou pro něho vhodnou práci, kterou mu zaměstnavatel nabídl v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce, nebo v jeho bydlišti, nebo podrobit se předchozí průpravě pro tuto jinou práci.

V dalším rozhodnutí dovolacího soudu vydaným v této věci (v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.12.1997 č.j. 2 Cdon 829/97-130, který byl posléze uveřejněn pod č. 54 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1998) byl vysloven právní názor, že splnění povinností zaměstnavatele vyplývajících z ustanovení § 46 odst.2 zák. práce jako předpokladu pro podání platné výpovědi z pracovního poměru soud zkoumá podle stavu v době výpovědi. Protože právní účinky výpovědi z pracovního poměru nastávají okamžikem, kdy byla výpověď doručena druhému účastníku, je třeba splnění nabídkové povinnosti zaměstnavatele podle ustanovení § 46 odst.2 zák. práce zkoumat podle stavu ke dni, v němž byla zaměstnanci ve smyslu ustanovení § 266a zák. práce výpověď z pracovního

poměru doručena, popřípadě v němž se podle tohoto ustanovení považuje za doručenou. Na uvedeném právním názoru nemá dovolací soud důvod cokoliv měnit.

V projednávané věci bylo soudy zjištěno, že výpověď z pracovního poměru ze dne 25.8.1992 byla žalobci řádně doručena dne 26.8.1992. Z výše uvedeného vyplývá, že splnění povinností právního předchůdce žalované vyplývajících z ustanovení § 46 odst.2 zák. práce jako předpokladu pro podání platné výpovědi z pracovního poměru měly soudy zkoumat podle stavu, jaký tu byl ke dni 26.8.1992.

Odvolací soud - přestože byl vázán právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.12.1997 č.j. 2 Cdon 829/97-130 (srov. § 243d část první věty za středníkem a § 226 o.s.ř.) - při rozhodování věci dospěl k závěru, že rozhodným pro posouzení, zda právní předchůdce žalované splnil nabídkovou povinnost podle ustanovení § 46 odst.2 zák. práce není "toliko" den, v němž byla výpověď z pracovního poměru žalobci doručena, ale den podání výpovědi, tj. den 25.8.1992. Za "den podání" výpovědi tedy považoval den, v němž byl vyhotoven dopis, kterým právní předchůdce žalované dal žalobci výpověď z pracovního poměru, ačkoliv s tímto samotným úkonem zákon nespojuje žádné právní následky; právní účinky výpovědi z pracovního poměru - jak uvedeno již výše - nastávají tím, že zaměstnavatel písemně vyhotoví výpověď z pracovního poměru, ale až okamžikem, kterým byla tato výpověď zaměstnanci způsobem uvedeným v ustanovení § 266a zák. práce výpověď z pracovního poměru doručena, popřípadě kterým se podle tohoto ustanovení považuje za doručenou.

Pro rozhodnutí soudu v této věci bylo mimo jiné významné, zda je pravdivé tvrzení žalované o tom, že její právní předchůdce neměl možnost žalobce dále zaměstnávat v místě, které bylo sjednáno jako místo výkonu práce (tj. v M.), ani v jeho bydlišti (tj. v Ž.), a to ani po předchozí průpravě; povinnost prokázat toto tvrzení (důkazní břemeno) má za řízení žalovaná. Veden chybným právním názorem odvolací soud se nezabýval tím, zda právní předchůdce neměl žádné volné a pro žalobce vhodné pracovní místo, podle stavu, jaký tu byl v době výpovědi (tj. ke dni 26.8.1992), ale v době výpovědi předcházející (ke dni 25.8.1992). Rozsudek odvolacího soudu proto spočívá na nesprávném právním posouzení věci.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu není správný. Nejvyšší soud České republiky proto napadený rozsudek podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc podle ustanovení § 243b odst.3 věty první o.s.ř. vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení.

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný; v novém rozhodnutí o věci soud rozhodne nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení (§ 243d odst. 1 část první věty za středníkem a věta druhá o.s.ř.).

Vzhledem k tomu, že rozsudek odvolacího soudu byl zrušen proto, že nebyl dodržen závazný právní názor obsažený v rozsudku Nejvyššího soudu České republiky ze dne 18.12.1997 č.j. 2 Cdon 829/97-130, dovolací soud podle ustanovení § 243b odst.5 věty první a § 221 odst.3 o.s.ř. nařídil, aby v dalším řízení u Krajského soudu v Ústí nad Labem věc projednal a rozhodl jiný senát, než který přijal rozsudek ze dne 31.10.2002 č.j. 11 Co 306/2002-266.

Další články:

- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)
- [Blankosměnka](#)
- [Nájem](#)